

Jordbrug og Natur

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck

Aarhus universitet d. 28.11. 2017

HVAD ER SEGES?

- SEGES er en del af et landsdækkende samarbejde mellem 31 rådgivningsvirksomheder (Dansk landbrugsrådgivning)
- Vi formidler ny viden til DLBR virksomhederne, hvorfra mere end 2.000 konsulenter har den direkte kontakt til landmænd
- Det to-lagede rådgivningssystem er unikt på verdensplan og understøtter en effektiv videnspredning

SEGES er med. Både når der skal sås, og når der skal høstes. Når det går op. Og når det går ned. Vi finder potentialerne i landbruget. Innovations, effektivitet og udvikling er vores udgangspunkt, når vi hjælper landmænd med at drive en sund og succesfuld virksomhed, der også har fokus på miljø og dyrevelfærd.

FORRETNINGSOMRÅDER

I SEGES har vi samlet de klogeste hoveder inden for landbruget. Vi har også fundet et knivskarpt hold af samarbejdspartnere. Og så har vi sørget for, at vejen fra kontor til jord er kort. Og effektiv.

I SEGES kan du få hjælp til ethvert tænkeligt spørgsmål inden for landbrug. Vores mange eksperter sidder klar til at gøre dig klogere på alt lige fra plante- og husdyrproduktion over miljø og økologi til økonomi og jura.

Herunder kan du se de enkelte forretningsområder og læse mere om, hvad SEGES kan hjælpe dig med. Du finder også gode eksempler på, hvordan vores arbejde virker på den anden side af skrivebordet.

Heste

Kvæg

Planter & Miljø

Videncenter for
Svineproduktion

Økologi

Økonomi &
Virksomhedsledelse

SÅDAN KAN PLANTER & MILJØ HJÆLPE DIG

Hos SEGES Planter & Miljø finder du eksperter, som følger og støtter udviklingen inden for hvert deres felt - for eksempel planteværn eller frø. Deres viden er unik, og de står klar til at rådgive din virksomhed.

 Dyrkning af planter	 Præcisionsjordbrug
 Miljø Planter & Miljø har en vigtig opgave i at analysere, hvordan lovforlag og nye regler påvirker landmænds produktion, miljøet og naturen. ... Læs mere om miljøet	 Forsøg og test af planter, metoder og teknik
 Landskab	 It til planteproduktionen
	 Produktionsekonomi i planteproduktionen Her du brug for modelberegninger for, hvordan forskellige afgrødeskifter vil påvirke produktionsekonomien kan du få hjælp fra Planter & Miljø. ... Læs mere om økonomi i planteproduktionen
	 Teknik til marken Vi ved, hvordan maskinerne skal bruges og hvilke typer, der er bedst til forskellige opgaver. Derudover har vi også den nødvendige viden om love og regler for landbrugsmaskiner. ... Læs mere om teknik til marken

SEGES FORMIDLER VIDEN TIL DEN LOKALE LANDBRUGSRÅDGIVNING

Om SEGES

LandbrugsInfo

VSP

Søg

Byggeri Energi Fjerkræ Får Heste IT Jura Kvæg Ledelse Maskiner [Miljø](#) Planteavl Rådgivning Svin Tværfag

Miljø, klima og natur

Ammoniak og lugt
Grundvand
Grøn Vækst
Klima
Landmanden som vandforvalter
Miljøgodkendelse
Miljøtiltag
Måleret regulerings
Natur- og arealforvaltning
§ 3 beskyttet natur
Habitatdirektivets bilag IV arter
Natur-, kultur- og vildtpleje
Tilskudsordninger
Grønne regnskaber
Tilskud til naturpleje og naturprojekter
Vandløb, bræmmer og randzoner
Natur 2000

Du er her: LandbrugsInfo > Miljø, klima og natur > Natur- og arealforvaltning > Tilskudsordninger > Tilskud til naturpleje og naturprojekter

Tilskud til naturpleje og naturprojekter

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2016 - Ansøgninger og afklaringer

- ▶ [Veiledning om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer 2016.01.04](#)
- ▶ [Veiledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer](#)
- ▶ ["Tilskud til pleje af græs- og naturarealer". Husk, at der skete flere vigtige ændringer i reglerne i 2015](#)

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2015 - Ansøgninger og afklaringer

- ▶ [Veiledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 2015](#)
- ▶ [Faktaark om pleje af græs- og naturarealer 2015](#)
- ▶ [Faktaark om nedsat græsningstryk](#)
- ▶ [Veiledning om fastsættelse af græsningstryk](#)
- ▶ [Veiledning om tilsagn til miljø- og økologjordninger samt miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger \(for tilsagn givet 1995-2014\)](#)
- ▶ [Har du fået tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer?](#)

Naturprojekter

- ▶ [Tilskud til Natura 2000 projekter](#)
- ▶ [Information om tilskudsordningen Særlige levesteder for Bilag IV-arter](#)

Tilskud til økologisk jordbrug

- ▶ [Regler for tilskud](#)

Se også

- ▶ [Natura 2000](#)

PÅ SEGES HAR VI OGSÅ KONTAKT TIL MYNDIGHEDER

- Kommuner – f.eks. via projektsamarbejde, faglig sparring og kurser
- Miljøstyrelsen – f.eks. regelafklaringer, løser konkrete projektopgaver
- Landbrugsstyrelsen – f.eks. regelafklaringer, indgår i arbejde omkring udvikling af nye støtteordninger og tilpasning af eksisterende

SEGES' NATURTEAM

- Færre udfordringer
- Mere og bedre viden
- Rådgivning af rådgiverne
- Generel information
- Temadage, seminarer og konferencer
- Projekter, faglig udredning
- Arbejdsgrupper, workshops og møder med ministerier, kommuner og forskningsinstitutioner
- Bidrag til høringssvar
- Præsentationer og indlæg – til alle der vil lytte
- Hjælp til tvister/retssager m.m.

Noget at leve af. Noget at leve for.

INDHOLD

- Naturgrundlaget i DK
- Status for naturen
- § 3 natur
- Biodiversitet
- Mål for Natura 2000 områder
- Naturpleje som driftsgren
- Virkemidler: Tilskud til naturpleje
- HNV score
- Konflikter mellem natur og landbrug

VÆRDIFULD NATUR I DANMARK

- Hvordan er den danske natur beskyttet?
- Hvor stor en andel af det danske landareal er beskyttet?

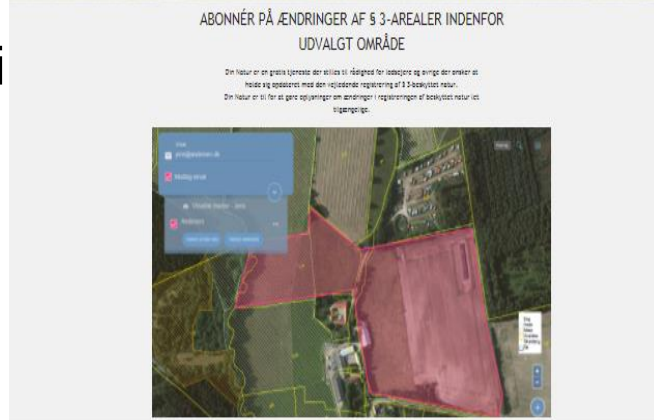
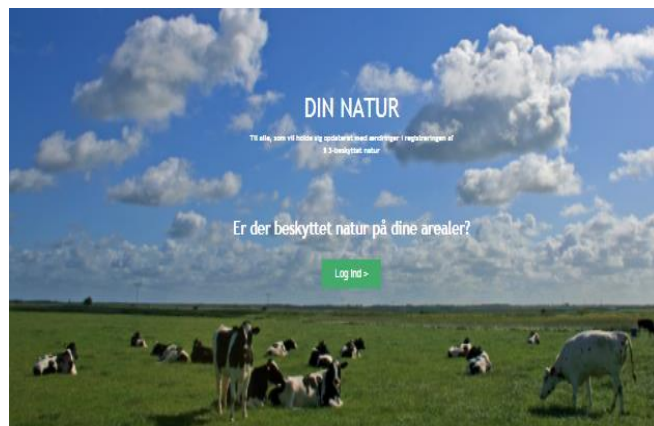
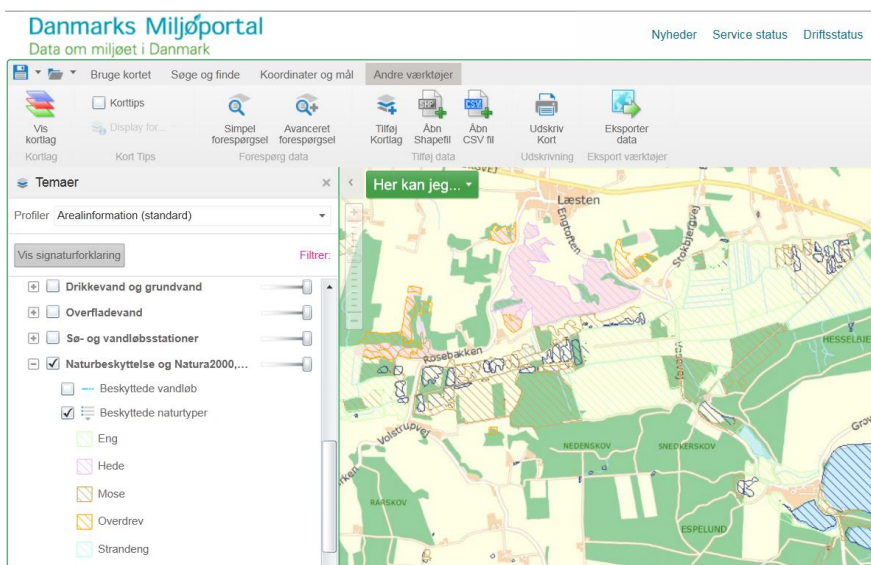

§ 3 BESKYTTET NATUR

- NATURBESKYTTELSESLOVEN ER GRUNDSTENEN I BESKYTTELSE AF DE DANSKE NATUROMRÅDER
- § 3 AREALER UDGØR CA. 9 % AF DET DANSKE LANDAREAL
- DEN HIDTIDIGE DRIFT MÅ FORTSÆTTE
- MEN DRIFTEN MÅ IKKE INTENSIVERES
- KOMMUNEN HAR PLEJEPLIGT PÅ EGNE § 3 AREALER
- PRIVATE LODSEJERE HAR IKKE PLEJEPLIGT
- § 3 AREALER UDGØRE DE VIGTIGSTE NATUROMRÅDER I DANMARK
- MEN OGSÅ EN RÆKKE KULTURPÅVIRKEDE ENGE

§ 3 ER KUN VEJLEDENDE REGISTRERET

- Den faktiske tilstand på arealet, der er afgørende
- Registreringen er **kun vejledende**
- Arealer kan "vokse sig ind" i og "ud af" beskyttelse
- Lodsejerne skal altid kontakte kommunen i tvivlstilfælde

§3 NATUR ER IKKE ENTYDIG

- Der er fortsat mange grænsetilfælde - primært for kulturenge
- En § 3 udpegning kan have store konsekvenser for husdyrproduktioner ved udvidelser

AREALER BLIVER TIL § 3 "OVER NATTEN"?

- Nej, Kriterier for beskyttelsen skal være opfyld
- Kommunen skal foretage en konkret vurdering, hvis landmænd spørger
- Naturen er dynamisk
- Fugtige arealer kan udvikle sig til beskyttet eng, men det kræver min. 7 – 10 år uden for omdrift
- Tørre arealer skal ligge i min. 15 – 30 år for at udvikle sig til overdrev
- Kvaliteten af § 3 naturen kan diskuteres – især for kulturrenge
- Driftshistorien ofte afgørende

VÆRDIFULD NATUR I DANMARK

- Hvilke lysåbne naturtyper rummer flest arter?
- Hvordan er fordelingen af naturtyper i Danmark?

OVERDREV

- Meget artsrig naturtype
- Mange insekter knyttet til overdrev
- Indeholder mange sjældne og truede arter
- Små fragmenterede naturområder – stor randpåvirkning

FORDELING AF NATUR I DANMARK

Naturtype	Eng	Mose	Hede	Sø	Strandeng	Overdrev	Tør natur	Samlet
Areal (ha)	109.000	102.500	85.500	70.500	48.000	34.500	380.000	450.000
Antal	53.000	58.000	17.000	145.000	6.500	23.500	158.000	303.00
Andel	2,5%	2,4%	2,0%	1,6%	1,1%	0,8%	8,4%	10,4 %
Størrelse	2,0 ha	1,8 ha	5,0 ha	0,5 ha	7,4 ha	1,5 ha	2,4 ha	1,5 ha

Kilde: Aarhus universitet

FAKTA OM NATUREN I DANMARK

- Det plejekrævende areal udgør samlet set ca. 342.000 ha (beskyttet natur).
- ca. 209.000 ha er § 3-arealer uden for Natura 2000.
- ca. 133.000 ha ligger i Natura 2000-områder.

NATURAREALER

- Antallet af plejekrævende lokaliteter i Danmark er over 122.000.
- Gennemsnitstørrelsen er ca. 2,4 ha.
- 85% af de plejekrævende lokaliteter er mindre end 5 ha.
- 80% af det plejekrævende areal er i privateje.

HVORDAN HAR DEN DANSKE NATUR DET?

MANGE NYE ARTER I DANMARK

Nye arter i Danmark

Terrestriske arthropoder
og vertebrater.

Af: Morten DD Hansen, Kent Olsen
og Thomas Secher Jensen

- De nye arter fortæller ikke om den natur, der er ved at forsvinde.
- Det er kun sjældent, at de nye arter dukker op i gammel, urørt løvskov, på historiske overdrev eller i ekstremrigkær.
- De nye arter udmærker sig i stedet ved at være tilpasset den natur, som har en vid udbredelse i det moderne kulturlandskab
- Kun i få tilfælde har nye arter relevans ift. naturforvaltning
- Nogle arter er skadedyr eller invasive arter.
- Er det en McDonaldisering af naturen, hvor arternes forekomst verden over bliver mere og mere homogen pga. den stigende transport af planter og dyr?
- Hvor stor betydning har klimaændringer?

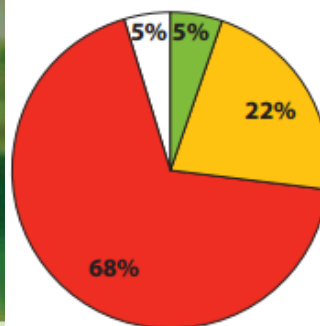
Projektet er støttet af
15. Juni Fonden

NATURHISTORISK MUSEUM AARHUS

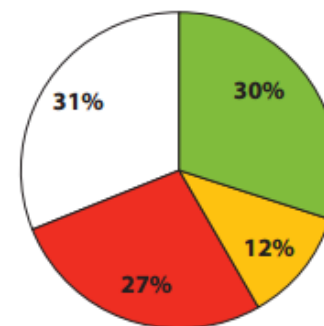

STATUS FOR NATUREN: 90 PROCENT AF NATURTYPERNE OG 39 PROCENT AF ARTERNE HAR UGUNSTIG BEVARINGSSTATUS.

Naturtyper

Arter

Bevaringsstatus

- Gunstig
- Moderat ugunstig
- Stærkt ugunstig
- Ukendt

BEVARINGSSTATUS FOR NATURTYPER OG ARTER

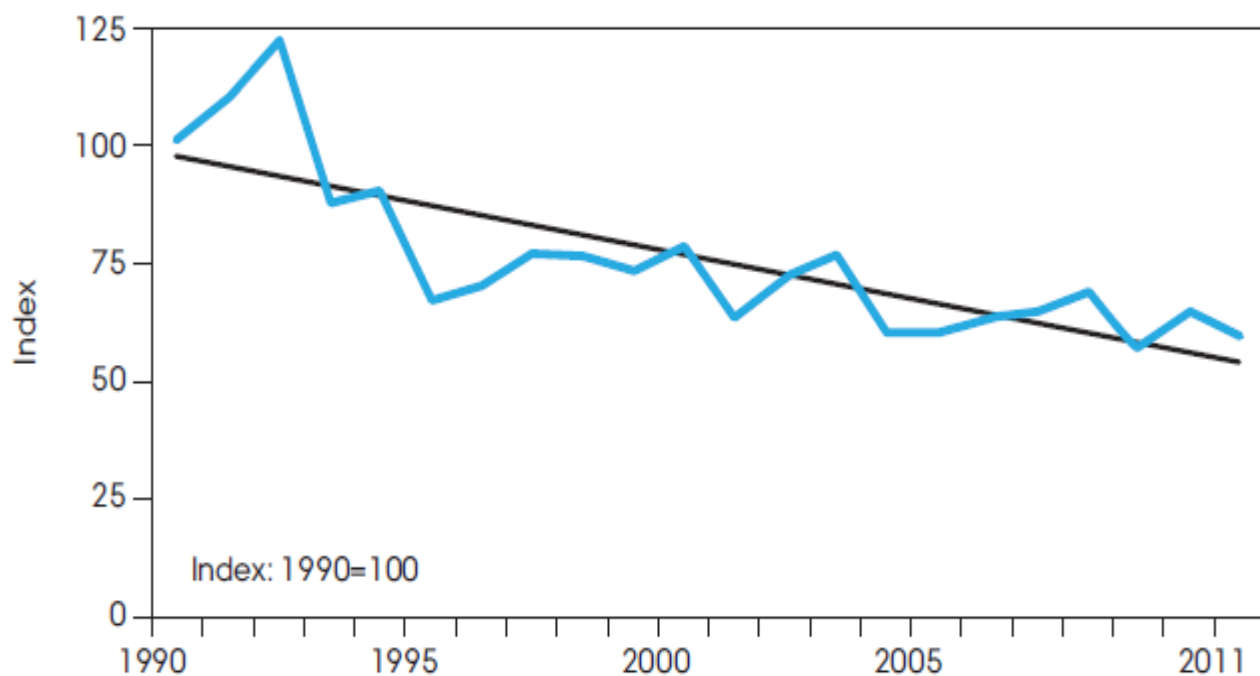
Habitatdirektivets Artikel 17 rapportering

Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

nr. 98

2014

EUROPÆISKE GRÆSLANDS- SOMMERFUGLE: 50% TILBAGEGANG!

MEN OGSÅ TILBAGEGANG FOR TIDLIGERE ALMINDELIGE ARTER

- Tilbagegang i viber på 55 % på Europæisk plan i perioden 1983 - 2013
- Undersøgelse i DK viser tilbagegang på 75 pct. siden 1976

Massiv tilbagegang får forskere til at advare: Insekter styrer mod dommedag

18/10/2017

Insekterne er ved at forsvinde, viser et nyt studie. Forskerne advarer om en "økologisk dommedag" og beder landbruget om at holde igen med pesticider.

Mængden af flyvende insekter er styrtfyldt med 76 pct. de seneste 27 år. Det viser et nyt studie, hvor forskerne bag har indsamlet godt 1.500 prøver af insekterne fordelt på 63 beskyttede reservater i Tyskland. Det at områderne er beskyttede, gør forskerne endnu mere bekymrede, skriver [The Guardian](#).

- At antallet af flyvende insekter falder med så stor hast på så store områder er et alarmerende fund, siger studiets hovedforfatter, Hans de Kroon fra Radboud University i Holland, ifølge [The Guardian](#).

Gennem 27 år har flere amatorentomologer hjulpet med at indsamle insektprøver og vejet mængden af indsamlede insekter. Det viste, at der er sket et gennemsnitligt årligt fald i antallet af flyvende insekter på hele 76 pct. i perioden, og hverken vejret eller ændringer i områdernes landskaber kan forklare faldet.

MÆNGDEN AF
FLYVENDE
INSEKTER ER
FALDET MED 76 PCT.
DE SENESTE 27 ÅR.

MANGE EUROPÆISKE ARTER ER NATURLIGT KNYTTET TIL DET EKSTENSIVE LANDBRUGSLAND

INTENSIVERING AF LANDBRUGSDRIFTEN

OPHØR AF TRADITIONELLE PLEJEMETODER

Guldblomme

Blåhatjordbi

Skovperlemorsommerfugl

Brushane

Cinnobervokshat

Natpåfugleøje

Nikkende kobjælde

HVAD ER BIODIVERSITET?

HAR DANMARK EN STRATEGI FOR BIODIVERSITET?

HVAD ER BIODIVERSITET?

- Biodiversitet betyder **mangfoldigheden af levende organismer**. Ordet er dannet af ordene "bio" der betyder liv og ordet "diversitet", der betyder forskellighed.
- Biodiversitet opgøres typiske ud fra **forskelligheden af arter, gener og økosystemer**, hvoraf arterne er det mest brugte mål for biodiversitet.
- Biodiversitet handler om at sikre så varieret et artssamfund som muligt for alle organismegrupper, dvs. både dyr, planter, svampe, mikroorganismer m.m. – altså også de mindre synlige arter som jordlevende mider, insekter, svampe og mange andre arter, som vi normalt ikke beskæftiger os meget med.
- De højerestående dyr og planter udgør samlet set kun en meget lille andel af alle arter

BIODIVERSITET

- Mål for biodiversitet handler om at sikre og bevare sjældne og truede arter, for at fastholde mangfoldigheden.

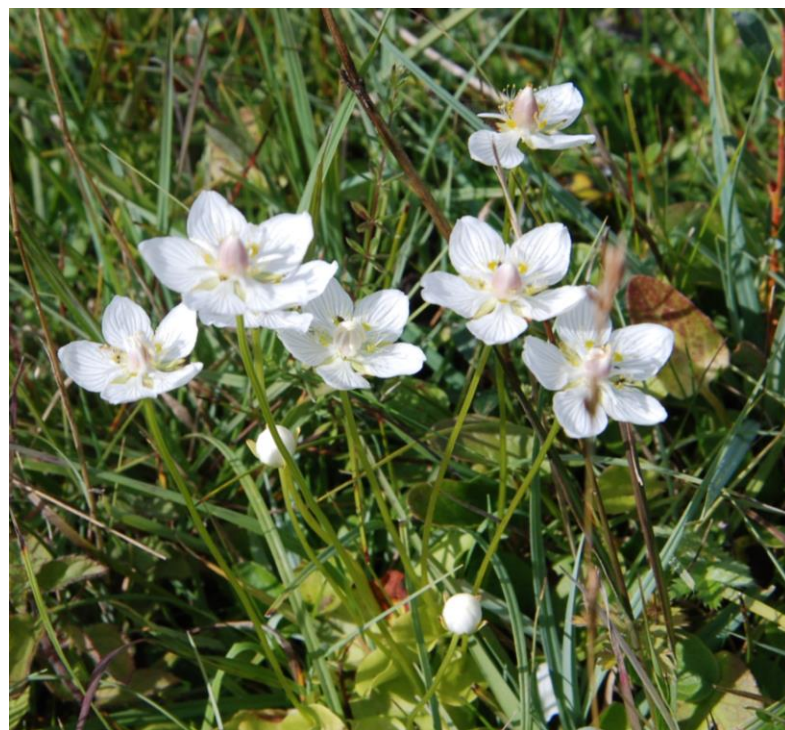
BIODIVERSITETSKONVENTIONEN

- Vedtaget i 2010 i Nagoya, Japan.
- Danmark har tilsluttet sig aftalen
- 20 delmål er fordelt på 5 overordnede strategiske målsætninger
- Der arbejdes i EU og nationalt på at konkretisere de nødvendige aktioner som følger af de 20 delmål.

EKSEMPLER PÅ DELMÅL I ACIHI AFTALEN

- I 2020 er arealer med landbrug, skovbrug og akvakulturer forvaltet bæredygtigt, så beskyttelsen af mangfoldigheden sikres
- I 2020 er mindst 17 pct. af landarealet beskyttet gennem effektivt og ligeligt forvaltede og velforbundne systemer

HVORDAN OMSÆTTER MAN BIODIVERSITETSMÅL I LET FORSTÅELIGT SPROG?

HVORDAN BØR NATUREN PRIORITERES?

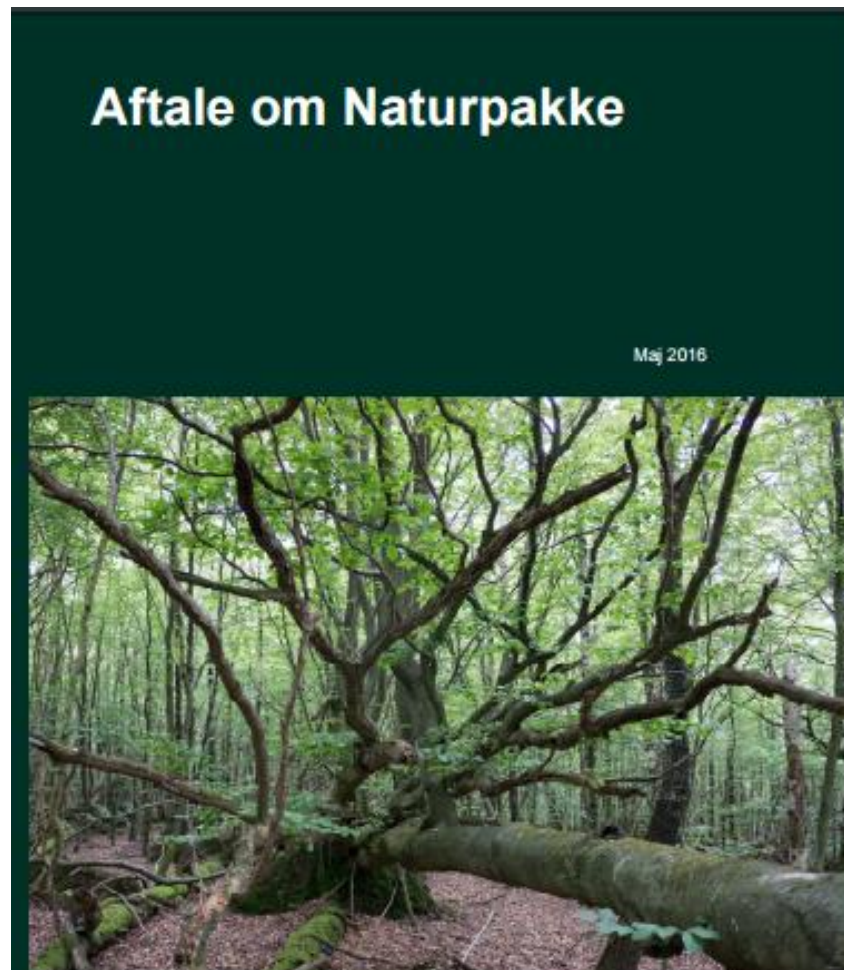

Brandmandens lov:

1. BEVARE værdifulde arealer med høj naturværdi
2. BESKYTTE og forbedre delvist ødelagte arealer med potentielt høj naturværdi
3. GENOPRETTE og lave ny natur

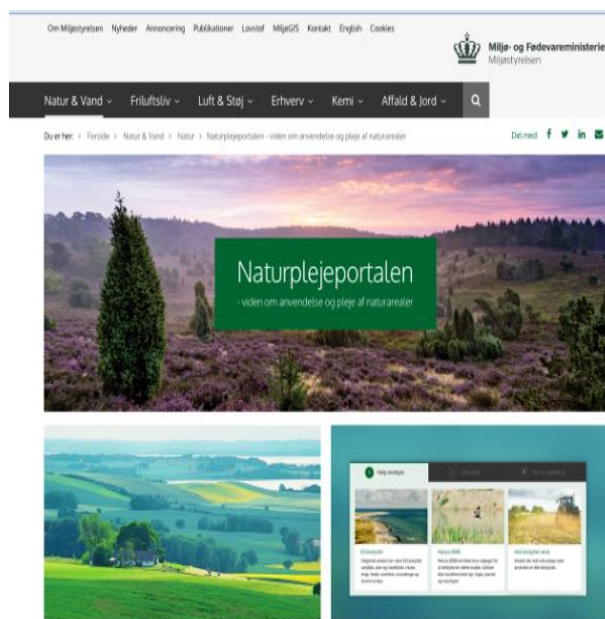
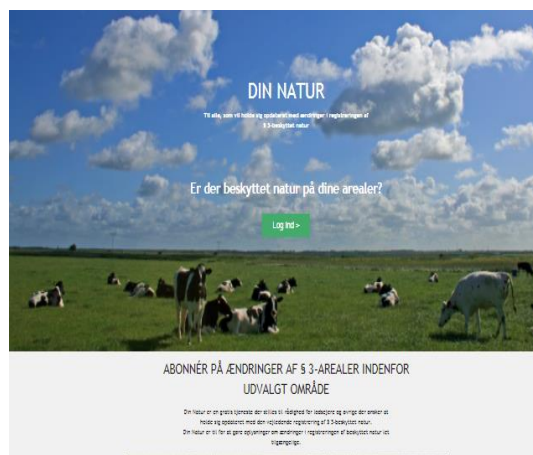
DANMARKS BIODIVERSITETSSTRATEGI 2014-2020

- Den forrige regering havde "**Naturplan Danmark**"
- Nuværende regering her "**Naturpakke**"

NATURPAKKEINITIATIVER

- Styrket informationsniveau
- Natur på landbrugsskolerne
- Permanent genopdyrkningsret
- Erstatningsnatur
- Ammoniakregulering
- Justering af Natura 2000-områdeafgræsning

Offentlig høring af forslag til justerede Natura 2000-områdegrænser

Forslag til de justerede Natura 2000-områdegrænser er i offentlig høring i perioden 28. september 2017 til 3. januar 2018. Alle kan komme med deres bemærkninger i denne periode.

NATURA 2000 OMRÅDER, HABITAT- OG FUGLEBESKYTTELSESDIREKTIVET

9 pct. af det danske landareal =
godt 16.000 km²

Mindst 50 pct. af arealet på land er
også udpeget som
§ 3-områder eller fredede arealer

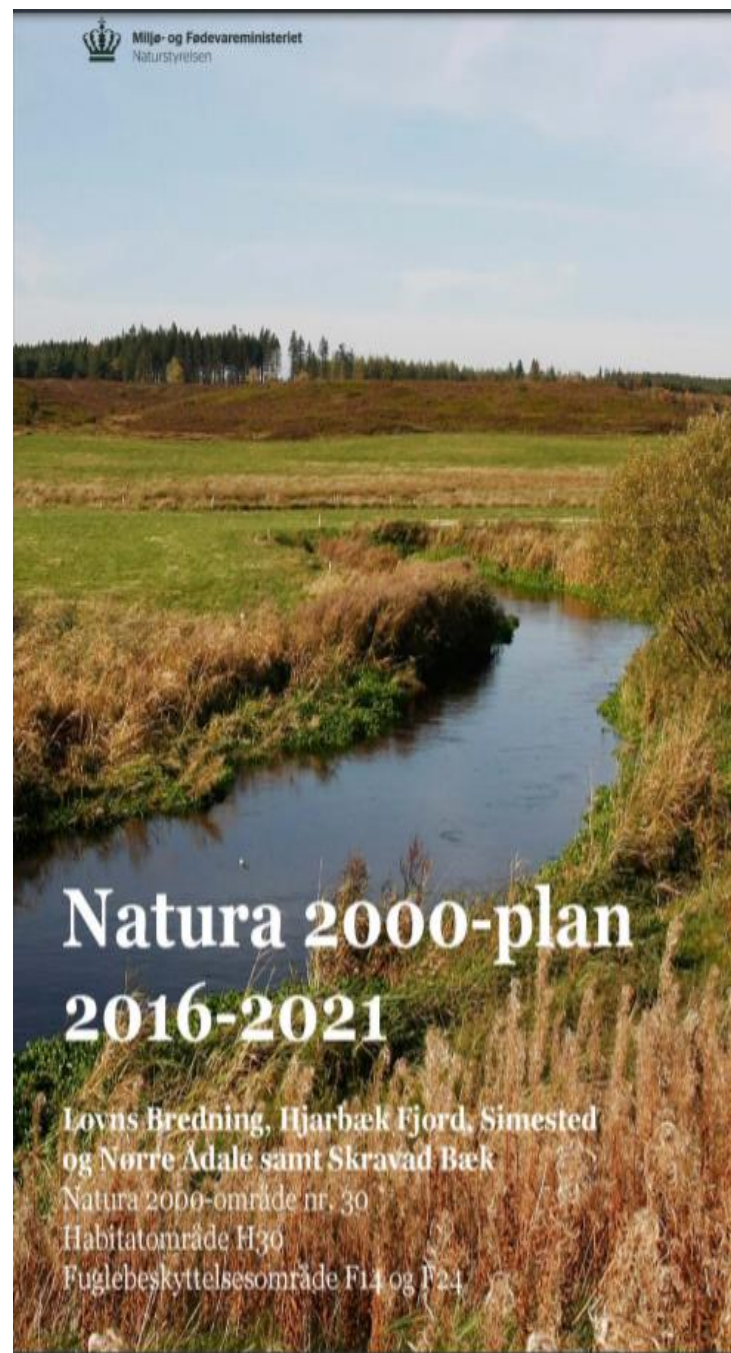
Ca. 25 pct. af arealerne ejes af staten

NATURA 2000 PROCES

Danmark har ansvar for at sikre at arter og naturtyper truet på Europæisk plan bliver beskyttet og opnår fremgang

- Staten laver basisanalyser og Natura 2000 planer
- Landbrugsstyrelsen udbyder tilskudsordninger
- Kommunerne skal efterfølgende lave handleplaner og sikre at den konkrete indsats sker - primært via frivillige aftaler
- Køre i 6 årige intervaller for natur og 12 årige for skov

INDHOLD I NATURA 2000-PLANERNE

DEN KONKRETE FORVALTNING

Mål:

At stoppe naturens tilbagegang i udpegede områder.

At sikre gunstig bevaringsstatus for de udpegede arter og naturtyper.

Indsats primært på eksisterende naturarealer

De 246 naturplaner indeholder følgende indsatser:

- 130.000 ha skal plejes (inkl. heder)
- 16.000 ha skal have ændret hydrologi
- 20.000 ha skov og værdifulde marinerev beskyttes

Indsatsen skal virke ved at:

- Hindre tilgroning – dvs. pleje af arealer
- Begrænse opsplitting af små naturarealer
- Forbedre vandstandsforholdene på visse naturarealer

HABITATDIREKTIVETS BILAG IV-ARTER

- Dyre- og plantearter, som Danmark ifølge habitatdirektivet har et særligt ansvar for at beskytte
- Bilag IV-arter er både sjældne arter og mere alm. arter som spidssnudet frø
- Der kan ikke gives tilladelse til at gennemføre aktiviteter, der kan indebære, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges
- Land- og skovbrug skal tilrettelægges aktiviteter, så levevilkårene for dyrene ikke forringes
- Arterne lever oftest på naturarealer og i småbiotoper
- Af og til på ekstensive landbrugsarealer
- Påbud

NATURPLEJERE HAR EN ENESTÅENDE MULIGHED FOR AT GØRE EN VIGTIG FORSKEL FOR AGERLANDS-NATUREN

Fotos: Anne Eskildsen, Heidi Holbeck

Markfirben

Horndrager

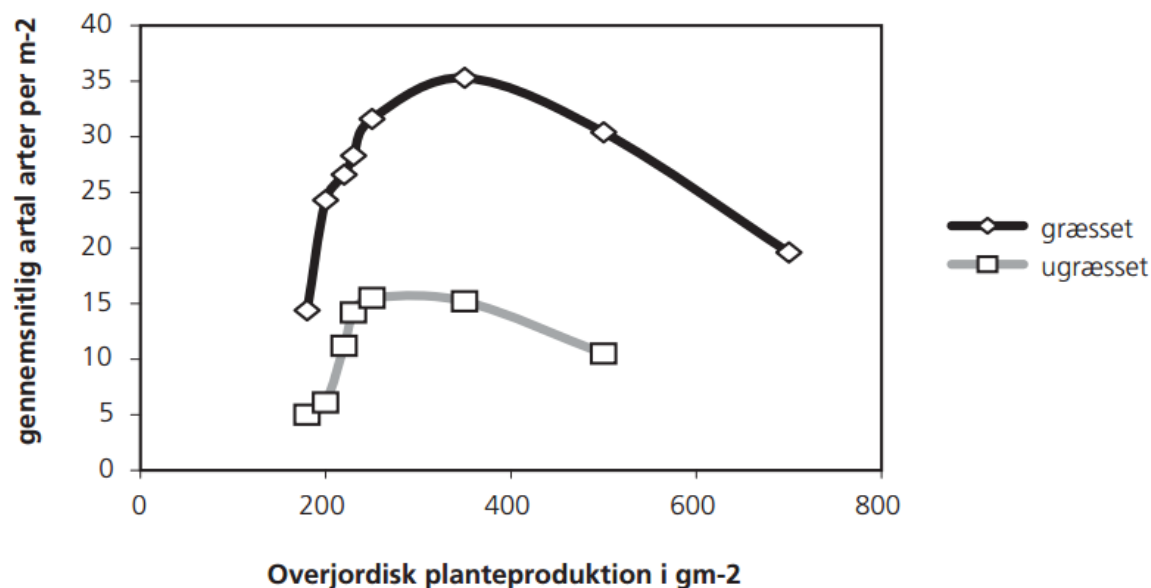
Guldblomme og bølleblåfugl

Kilde: Buttenschøn (2007)
Foto: Anne Eskildsen, Ruen Engelbrecht

GRÆSENDE DYR GIVER LYS OG DYNAMIK

- Hindrer tilgroning
- Skaber forstyrrelse
- Fremmer blomstring

**Hvordan kan man se om
plejen virker for naturen?**

**Græsningen giver variation og
mange blomstrende urter**

For hård græsning = få blomster

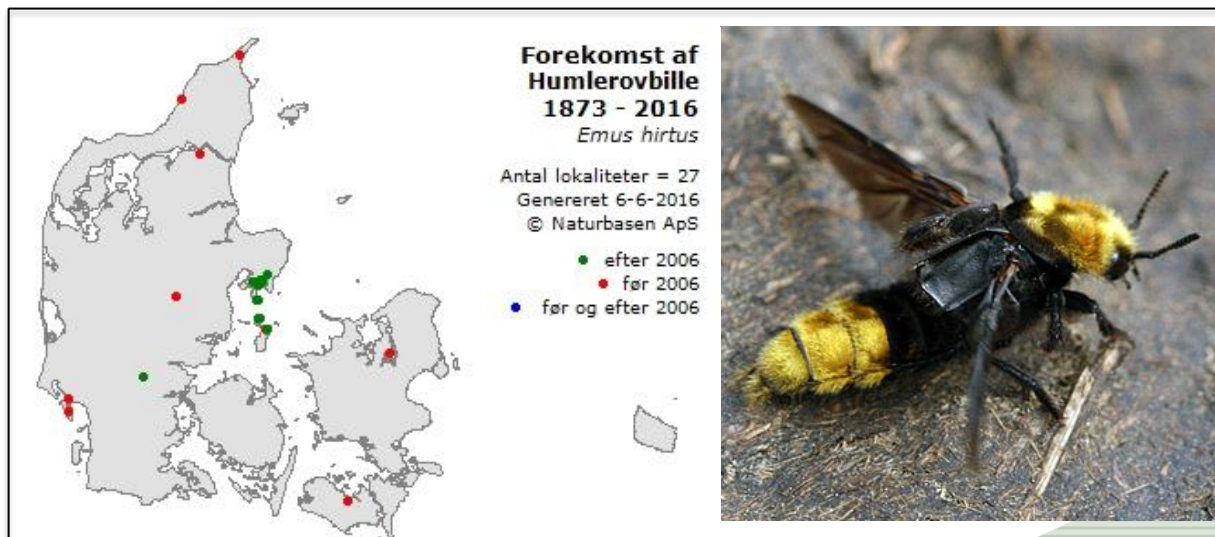
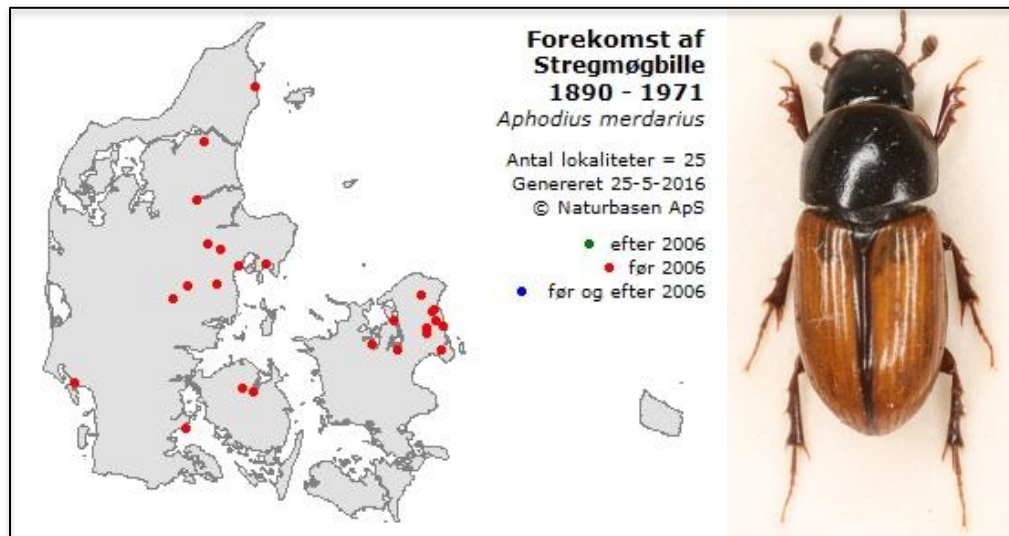

FOKUS PÅ NATUREN

- Naturplejere mangler viden om naturværdierne
- Kender ikke de arter der er på arealerne
- Men mange ønsker mere viden om naturværdier
- De fleste ved ikke om den pleje de gennemføre er god for naturen
- Fokus er på dyrenes trivsel
- Bekymring for om tilskudsregler kan overholdes

MØG ER EN MANGELVARE

MÅLET MED NATURPLEJE: AT FREMME OG BEVARE SJÆLDNE OG TRUEDE DYR OG PLANTER

**Det er de mest sjældne dyr og planter,
der bør bestemme plejen**

NATURPLEJE SOM DRIFTSGREN

FOKUS PÅ KVALITET OG DEN GODE HISTORIE

PENGE AT TJENE PÅ NATURPLEJE

Nye tendenser:

- Det er muligt at få økonomi i naturplejen, men det kræver fokus på god management og optimering af indsatsen
- Pengene tjenes på tilskud og kød
- Tilskuddet udgør ca. 50 pct. af indtjeningen

AMMEKØER I DANMARK

- I dag er der ca. 100.000 ammekøer i Danmark
- Gens. besætningsstørrelse er på ca. 12 ammekøer
- Hovedparten er fritidslandmænd
- Danmark er i dag ikke selvforsynende med oksekød.....

STRATEGI FOR NATURPLEJE

- De mest værdifulde naturarealer er ofte ukorrente og fjerntliggende arealer
- Besværlige at pleje
- Lav tilvækst for dyrene
- En væsentlig del af økonomien skal komme fra tilskud
- **Målet er naturpleje, men tilskudsbetingelser skal kunne opfyldes**

VIRKEMIDLER TIL NATURPLEJE

- Indsatsen skal ske via frivillige støtteordninger til landmænd gennem Landdistriktsprogrammet
 - Tilskud til pleje af græs- og naturarealer
 - Natura 2000 projektordninger (rydning, hegning, forberedelse til afgræsning)
 - Tilskud til lavbundsjorde og vådområder (klima, natur, miljø)
 - LIFE Natura projekter (primært kommuner og stat)
 - Skovordninger

HVILKE TILSKUD KAN MAN FÅ TIL NATURPLEJER?

TILSKUD TIL NATUR- OG LANDBRUGSAREALER

TILSKUD MED OG UDEN GRUNDBETALING (GB)

Tilskud der kombineres med grundbetaling (tilsagnstype 67)	kr./ha/år	+ GB (basis)
Pleje med afgræsning	1.650	3.550
Pleje med slæt	850	2.750
Tilskud der ikke kombineres med grundbetaling (tilsagnstype 66)		
Pleje med afgræsning	2.600	
Pleje med slæt	1.050	

Grundbetaling 2016 i alt ca. **1.900 kr. pr. ha.**

Ved vurdering inddeles marken i områder,
som er nogenlunde ensartet

Arealet er ikke
støtteberettiget

Arealet er
støtteberettiget

Arealet er ikke
støtteberettiget

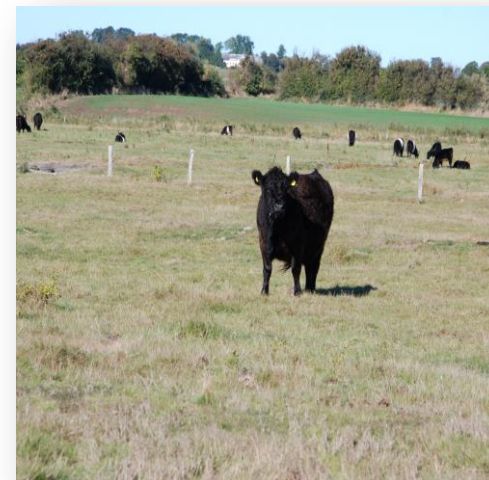
Arealet er
støtteberettiget

Arealet er ikke
støtteberettiget

Vurdering skal ske ned på 100 m²
Inddeling af støtteberettigede og ikke
støtteberettigede arealer kan være svær!

KONTROL VED SYNLIG AFGRÆSNING

- Afgræsses i periode 1. juni – 31. august/15. september
- Dyrene behøver ikke at være på arealet hele perioden
- **Arealet skal være synligt afgræsset:**
 - 15. September for tilsagn fra 2015 og frem
 - 31. August for tilsagn indgået før 2015
- **Arealer med Grundbetaling:**
 - Min. 50 pct. af plantedækket er tydeligt afbidt og minde end 40 cm.
- **Arealer uden Grundbetaling:**
 - Min. 50 pct. af plantedækket er tydeligt afbidt. På hede, dog 50 pct. mellem lyngen. – Dog særlige regler for tilsagn fra før 2015
- ***Arealer over 100 m² der ikke opfylder kravene skal trækkes ud af ansøgningen***

KONTROL AF NATURAREALER – FAST GRÆSNINGSTRYK

- Vælges til ekstensive arealer
- Dyrene *skal* gå på arealet i juni, juli og august
- Fra 2015 min. 1,2 SK pr. ha. Ældre tilsagn min. 1,5 SK pr. ha.
- MEN Landbrugsstyrelsen kan fastsætte et lavere græsningstryk, ud fra en faglig vurdering fra kommunen
- Vigtigt at give besked til Landbrugsstyrelsen, hvis dyr flyttes

Storkreaturer:

Kvæg over 2 år, heste over 6 måneder = 1 SK.

Kvæg fra 6 måneder – 2 år = 0,6 SK

Får og geder over 1 år = 0,15 SK

HVOR MANGE PENGE ER DER TIL NATURPLEJE FREMOVER?

Udløbsanalyse plejegræs 2015-19	2015	2016	2017	2018	2019*
Afsatte midler, mio. kr.	250	130	190	180	243
I alt tilsagn der udløber (ha)	17.211	3.357	13.254	17.024	18.193
Særligt udpegede Natura 2000 områder (ha*)	12.050	2.149	8.163	9.999	10.245

- Det er ikke alle udløbne tilsagn, der vil kunne gentegne med den ny målretning af ordningen.
- Der vil mangle midler til naturpleje fremover!
- Hvis der mangler midler til Økologisk arealtilskud, kan der hentes midler fra 'pleje af græs- og naturarealer'.

*Analysen for 2019 indeholder ikke de tilsagn der blev indgået i 2015 med tilbagevirkende kraft til 2014.

Kilde: NaturErhvervstyrelsen

HVILKE AREALER SKAL MAN PRIORITERE AT GIVE TILSKUD TIL?

TILSKUD TIL PLEJE AF GRÆS- OG NATURAREALER

**Plejeindsatsen er blevet mere målrettet -
Kun tilskud til arealer med høj naturværdi**

Natura 2000

1. *I de særligt udpegede Natura 2000 områder (min. 50 pct. af arealet)*

Uden for de særligt udpegede Natura 2000

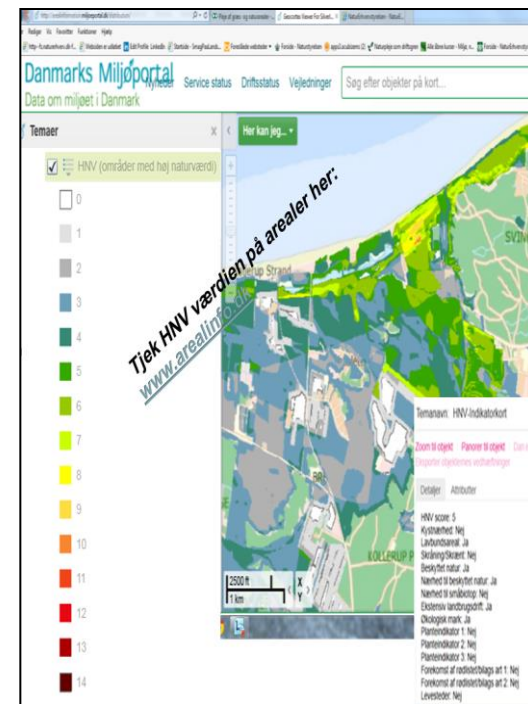
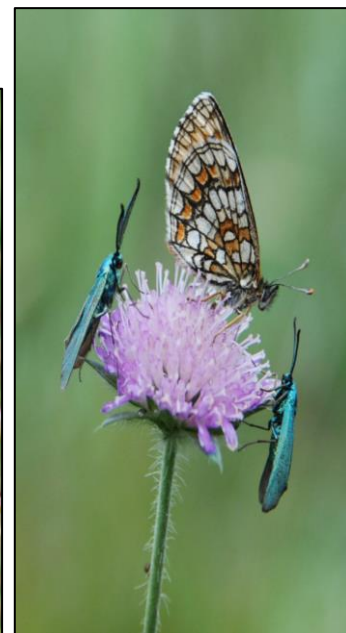
2. Prioritering af arealer med en høj naturværdi (HNV score på min. 5) (også inden for Natura 2000 fra 2017)
3. I Natura 2000, hvor min. 90 pct. er gentegning af tilsagn
4. Arealer som er med i vådområdeprojekt (inden for og uden for Natura 2000)

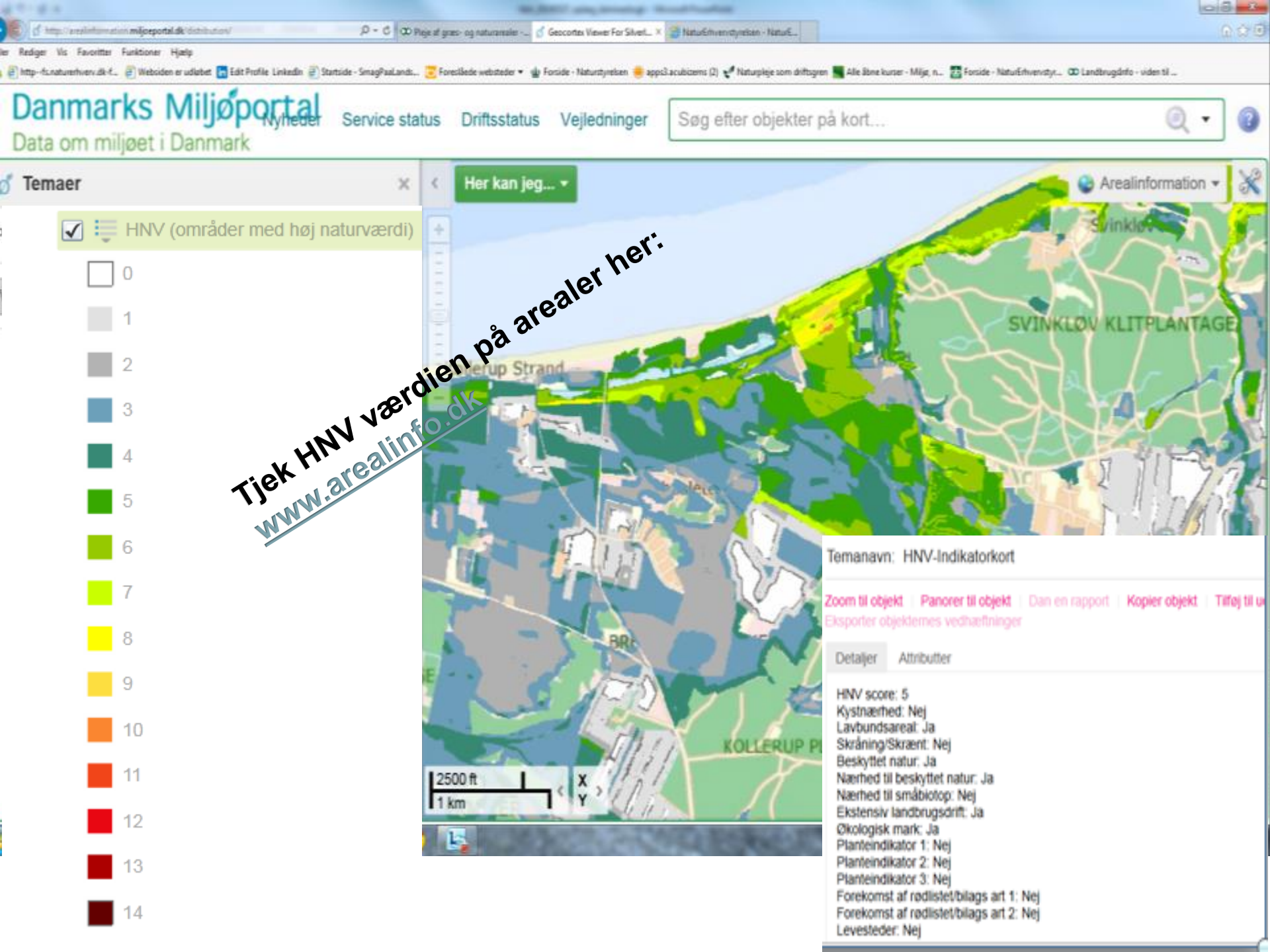
HØJ NATURVÆRDI

ALLE LYSÅBNE AREALER VURDERES UD FRA 14
FORSKELLIGE PARAMETRE OG TILDELES EN SCORE FRA
0 – 13 UD FRA FØLGENDE KRITERIER

- Kystnærhed
- Lavbundsareal
- Skråning/Skrænt
- Beskyttet natur
- Nærhed til beskyttet natur
- Nærhed til småbiotop
- Ekstensiv landbrugsdrift
- Økologisk mark

- Planteindikator 1
- Planteindikator 2
- Planteindikator 3
- Forekomst af rødlistet/bilags art 1
- Forekomst af rødlistet/bilags art 2
- Forekomst af rødlistet/bilags art 3

PLANTEINDIKATORER

Planteindikatorer 1, 2 og 3 er baseret på beregning af en artsmiddelscore for planteregistreringer. Vær obs. på prioritering i registreringerne.

Hver planteart tildeles en score fra -1 til 7

Videnskabeligt navn	Dansk navn	Lysåben	skov
<i>Abies alba</i>	almindelig ædelgran	-1	-1
<i>Abies nordmanniana</i>	nordmannsgran	-1	-1
<i>Acer campestre</i>	navr	3	5
<i>Acer platanoides</i>	spids-løn	1	4
<i>Acer pseudoplatanus</i>	ahorn	1	1
<i>Achillea millefolium</i>	almindelig røllike	3	3
<i>Achillea millefolium</i> ssp. <i>lanulosa</i>		3	4
<i>Achillea millefolium</i> ssp. <i>millefolium</i>	Almindelig røllike, hovedunde- rart	3	3
<i>Achillea ptarmica</i>	nyse-røllike	3	3
<i>Acorus calamus</i>	kalmus	0	0
<i>Actaea spicata</i>	druemunke	5	5
<i>Adoxa moschatellina</i>	desmerurt	3	3
<i>Aegopodium podagraria</i>	skvalderkål	0	0
<i>Aesculus hippocastanum</i>	hestekastanie	0	0
<i>Aethusa cynapium</i>	hundepersille	0	0
<i>Agrimonia eupatoria</i>	almindelig agermåne	3	3
<i>Agrimonia procera</i>	vellugtende agermåne	3	3
<i>Agrostis canina</i>	hundehvene	4	4
<i>Agrostis capillaris</i>	almindelig hvene	3	3
<i>Agrostis gigantea</i>	stortoppet hvene	2	2
<i>Agrostis stolonifera</i>	kryb-hvene	3	3
<i>Agrostis stolonifera</i> var. <i>maritima</i>	klit-hvene	6	6

RØDLISTEDE OG BILAGS ARTER

- Der medtages arter anført på Habitatdirektivets Bilag II og Bilag IV, eller arter anført som rødlistet i kategorierne:
 - RE: Forsvundet
 - CR: Kritisk truet
 - EN: Moderat truet
 - VU: Sårbar
 - NT: Næsten truet

BELØNNING FOR GOD NATUR

- Det nye system betyder, at det bliver en fordel at have gode naturarealer og sjældne arter
- Prioritering efter HNV gælder kun § 3 arealer uden for Natura 2000 områder
- Men giver også større usikkerhed for landmændene for om de kan få tilskud

HNV SCORE

PRIVATE DATA OVER DYR KAN INDRAPPORTERES
TIL FUGLE OG NATUR

Forside Naturbasen Lokalteter Artslister Forum Galleri Biowide Felthåndbog Kalender Artikler Bruger Hjælp

Natur og Museum

NATUROG MUSEUM

Damtæger
af S. Partridge

Seneste nummer af Natur og Museum

Sponsor

BØGER

FLORA
DANSK PATTEDYR ATLAS
Fugle i felten
DANMARKS SVAMPE

Naturbasen

Fænologi | Avanceret søgning | Statistik | Indtast observationer

Naturobservationer fra hele landet

Gruppering: Husk indstillinger: ☐

Dato type: Sprog:

Filtrering:

Filtrering:

29-02-2016

Dyreriget (Animalia)

Fugle (Aves)

Andefugle (Anseriformes)	
<u>Bramgås (<i>Branta leucopsis</i>)</u>	Søren M. Rasmussen
2600 ad fou Birkelund	
<u>Gravand (<i>Tadorna tadorna</i>)</u>	Søren M. Rasmussen
1 ad fou Birkelund	
<u>Gråand (<i>Anas platyrhynchos</i>)</u>	Søren M. Rasmussen
22 ad fou Birkelund	
12 ad ♂♀ Lillesø, Ry	Line Aagaard

Naturbasen App

Telenor DK E 12.47

NATURBASEN

Hvad kan jeg se her? Mine observationer

Hvor er jeg? Hvad er det?

Indberet

Log ud

HNV SCORE

- Der er landsdækkende udpeget 302.000 ha med HNV score på 5 og derover
- 160.000 ha er udenfor Natura 2000
- 142.000 ha er indenfor N2000

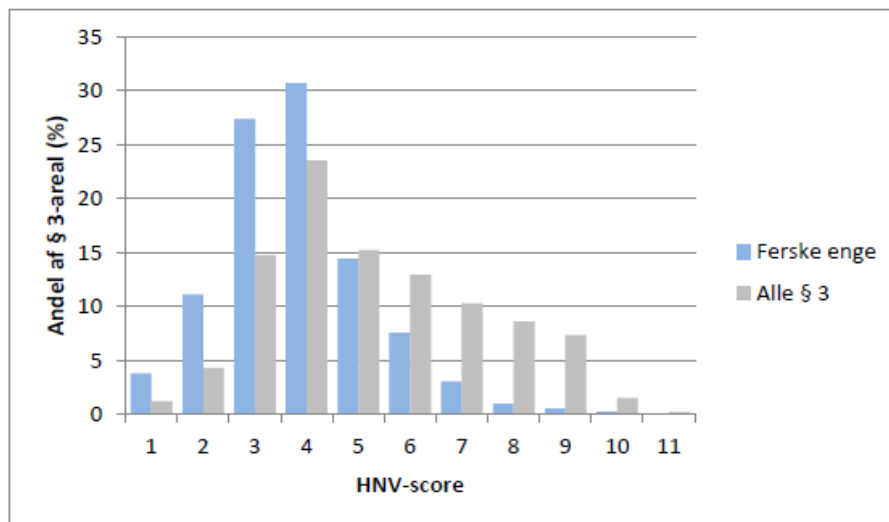

HNV	KHa 2015	KHa 2016
0	1176	1170
1	1048	1028
2	294	286
3	78	76
4	78	74
5	92	91
6	56	60
7	46	48
8	38	38
9	29	31
10	21	24
11	8	9
12	1,3	1,3
13	0,03	0,03

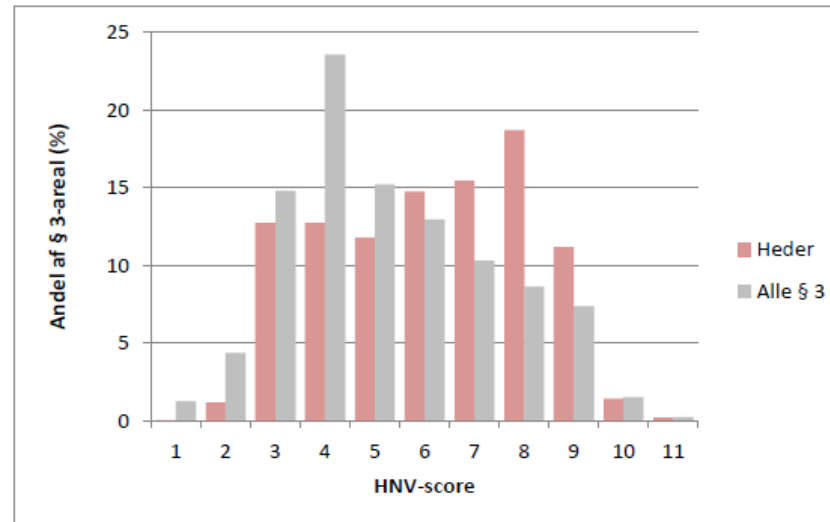
Kilde: Aarhus Universitet

HNV SCORE - AREALFORDELING

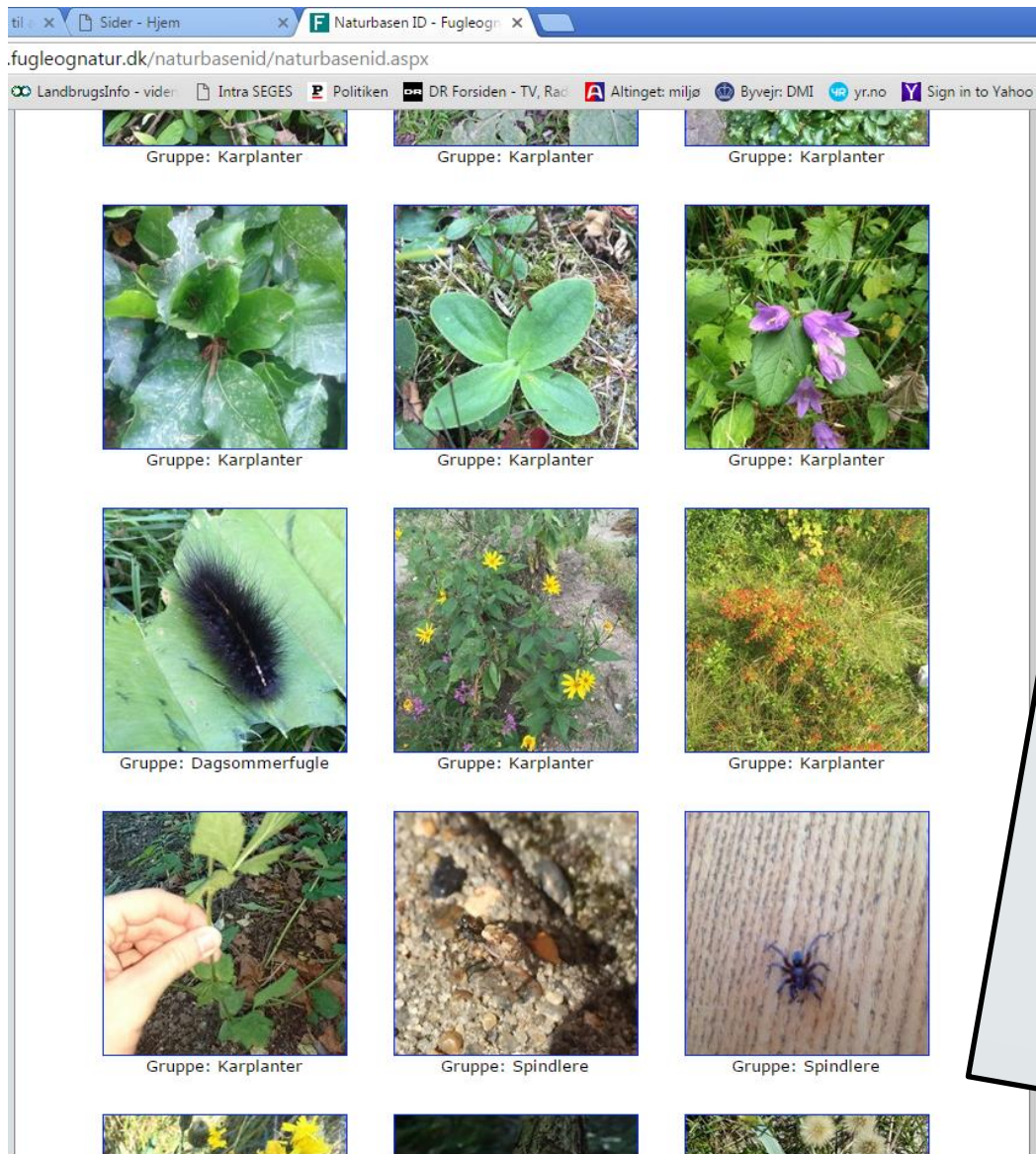
Fordeling af HNV-medianscoreværdier for alle §3 arealer og hhv. §3-eng og heder

Ca. 70 pct. af engene har en HNV score på 4 eller derunder

Ca. 70 pct. af hederne har en HNV score på 5 og derover

...e anvender cookies til at forbedre din oplevelse. Du accepterer brugen af cookies ved at klikke på OK eller ved at klikke vider

HVILKE BEGRÆNSNINGER KAN NATUREN GIVE FOR LANDBRUG?

Produktions- og økonomistyring

Få et overblik over produkter og værktøjer du og dine kolleger sammen kan bruge i forbindelse med planlægning, budgettering og opfølgning. Se mere om webstedet [her](#) .

Vælg produkter inden for planlægning & budgettering eller opfølgning

NATUR SOM RESTRIKTION FOR MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTION

Specifikke ammoniakreduktionskrav for miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau (fra det samlede, ansøgende anlæg)
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, § 3 heder og overdrev inden for Natura 2000)	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (§ 3 heder > 10 ha, § 3 overdrev > 2,5 ha, højmoser og lobeliesøer uden for Natura 2000)	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Kommunen laver konkret vurdering Max. merdeposition $\geq$ 1,0 kg N/ha pr. år.

KATEGORI 1: HABITATNATURTYPER

Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4010 Nordatlantiske våde heder med *Erica tetralix*

Tuer med klokkelyng, Midtjylland. Foto: Bert Wiklund.

Kilde: SNS (NST)

Max. Totaldeposition
afhængig af antal
husdyrbrug 0,2 - 0,7 kg
N/ha/år

Ved kortlægning:

- 44 habitatnaturtyper
- Ingen egentlig klageadgang
- Kortlagt ca. 13.600 ha som habitatnatur
- Målet er at habitattyperne skal sammenbindes og udvides!

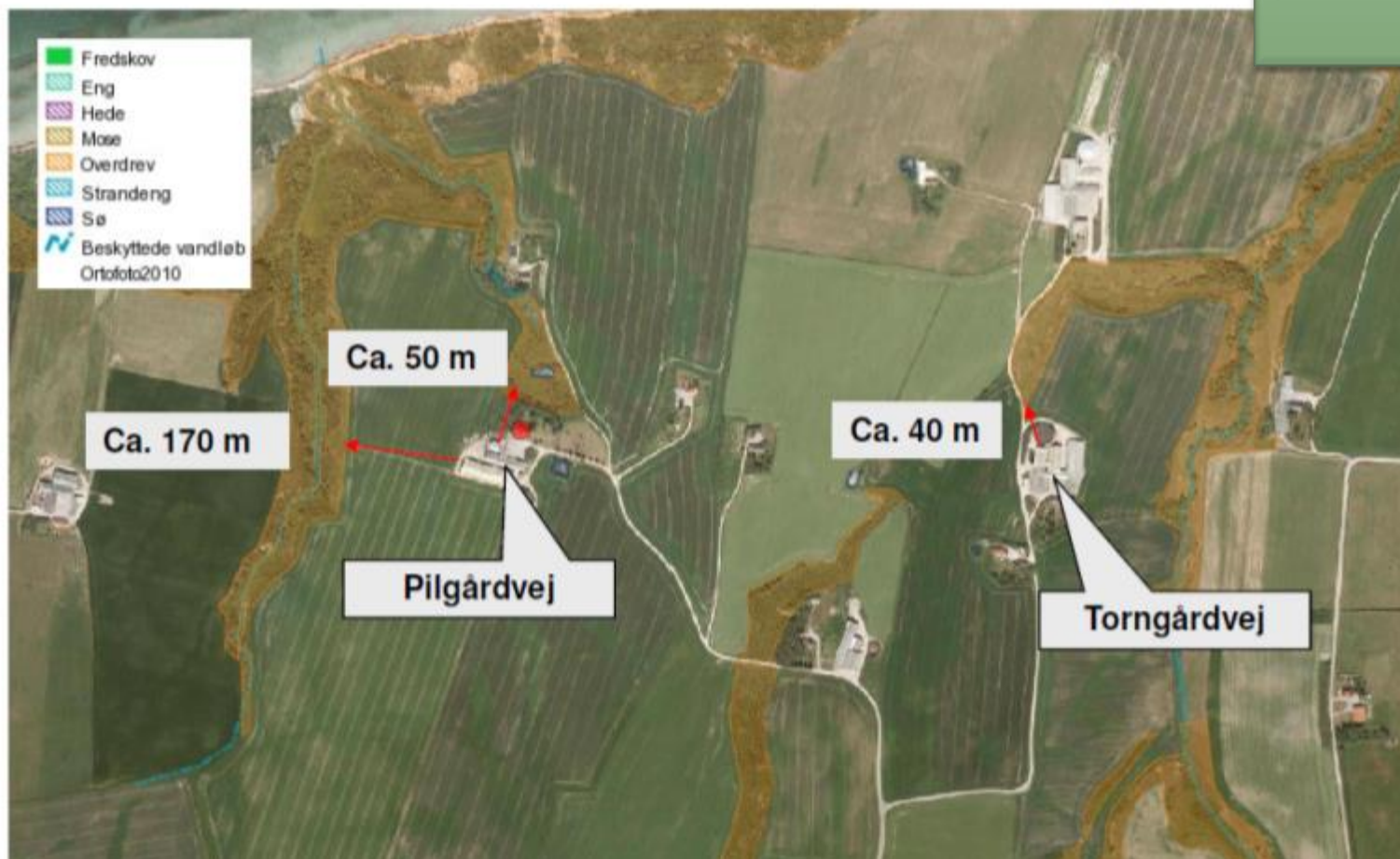
CASE FRA LEMVIG – KATEGORI 2 NATUR

Kategori 2:

§ 3 heder > 10 ha,
§ 3 overdrev > 2,5 ha,
højmoser og
lobeliesøer uden for
Natura 2000)

Max. totaldeposition
på 1,0 kg N/ha pr. år

Følsomme naturområder §3

KATEGORI 3 NATUR

- Afhænger af en konkret vurdering
- Arealer med særlige regionale eller lokale naturinteresser
- F.eks. udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljø

Kategori 3:

§ 3 Heder, moser og overdrev
Ammoniakfølsomme skove
Kommunen laver konkret vurdering

Max. merdeposition $\geq 1,0$ kg N/ha pr. år.

HVAD BETYDER DET?

- Ny natur kan medføre restriktioner, hvis det udvikler sig til god natur = "kategori natur"
- Ved produktionsejendomme bør nye naturområder etableres i sammenhæng med eksisterende natur og væk fra staldanlæg
- Der arbejdes politisk på tilpasning af reglerne:

*"Der udarbejdes et nyt beslutningsgrundlag, der skal angive mulighederne for at gennemføre en ændring af reglerne for ammoniakdeposition fra husdyrbrug i relation til beskyttet natur",
Naturpakken maj 2016*

TILTAG I OG OMKRING DYRKNINGSFLADEN

- Vibelavninger
- Markhjørner
- Hegn, remiser og småbiotoper
- Vandhuller
- Skæve hjørner og kanter

Sådan starter du dit eget bynære græsningslaug

Læs indlægget her

Nyeste blogindlæg

Nyt atlas giver overblik over danske ulves færden

Nu er det blevet lettere at søge naturdata

Hvepseedderkoppen er et nyt syn i den danske natur

Nyt projekt sætter fokus på bedre naturpleje i landbruget
— og du kan være med!

Temadage om naturpleje er en succes

Nu blomstrer de vilde orkidéer!

GODT LANDMANDSSKAB
ER OGSÅ AT PASSE GODT PÅ NATUREN

Tak for opmærksomheden

